

Presentació: Festival **ARTESCAPE**
Festival social juvenil
d'arts de carrer

Associació **ARTIXOC**

Festival ARTESCAPE, percussió i hip hop per un canvi de rumb dels joves

---

1. Resum del projecte:

La idea del projecte parteix de les dades de que Serveis Personals del Districte de Sants-Montjuïc disposa en referència a l'increment d'immigració en els darrers anys i a algunes de les conclusions de les Jornades "Jovenes Latinos: espacio público y cultura urbana" que es van celebrar a Barcelona el novembre del 2005. Des d'aquest punt inicial el projecte ha recorregut la 1^a, 2^a i 3ª Fases, el 2009 i 2010 recorrerà la 4^a i la 5^a. La realitat que recollim durant la nostra experiència va mes enllà del ressò mediàtic de les "bandes llatines" i demana una intervenció immediata, fent-se aquesta situació extensible a joves d'altres procedències del barri i de la ciutat de Barcelona.

Dades sobre les que es fonamenta el projecte:

- 1) Només un 3% aproximadament dels joves llatins pertanyen a bandes, però la resta configura un col·lectiu amb molts problemes per acabar en condicions l'escolarització obligatòria i amb quasi nula continuïtat en el Batxillerat.
- 2) La situació familiar dels joves és en gran mesura desestructurada, la qual cosa els dificulta qualsevol procés d'aprenentatge i progrés personal.
- 3) El risc d'entrar en consums abusius de substàncies nocives (drogues o alcohol) és un fet palpable en tots els centres educatius.
- 4) El risc d'embarassos no desitjats en edat adolescent també és molt elevat.
- 5) L'absentisme escolar és una altra dificultat molt palesa entre els joves desestructurats familiarment.
- 6) La inexistència d'associacionisme és evident en aquesta població nouvinguda, en quant a entitats pròpies o d'integració en les ja existents en el territori.
- 3) Destaquem un apropament o coneixement quasi inexistent als equipaments culturals o específics per a joves del territori.
- 4) Aquests joves mantenen una ocupació dels espais públics amb risc d'integració en "bandes", algunes d'elles molt violentes (places, parcs, etc.).
- 5) Existeix un desconeixement des de l'administració dels seus interessos en l'àmbit del lleure i la cultura, la qual cosa perjudica els joves per les seves oportunitats en un futur immediat

2. Un Festival social d'aproximació a l'entorn urbà juvenil:

El **Festival ARTESCAPE** es mou entorn d'una metodologia artística interdisciplinària d'aproximació i treball amb els joves que freqüenten els espais urbans i els centres educatius amb un gruix important d'immigració. La música, en particular, és un element que ens acompanya en tot moment. El projecte és un punt de partida per construir lligams entre els joves i el seu entorn social i cultural (Recursos juvenils i Serveis Socials de la ciutat de Barcelona). L'element musical agilitza aquestes relacions, ja sigui per la potència i atractiu de la percussió i la música del hip hop com per la facilitat que dona als joves per aproximar-se a les activitats sense que se sentin obligats a ser-ne el centre motor. Així els joves poden prendre-hi part en la mesura en què ells se sentin còmodes, ja sigui com a: voluntaris implicats en l'organització, grups convidats als concerts de hip hop, participants als tallers de percussió o simplement espectadors i seguidors o *fans* dels seus companys.

La metodologia de treball que s'empra és a partir de diverses **propostes artístiques** que desemboquen en unes activitats al carrer i als IES obertes i gratuïtes: Tallers de teatre social gratuïts als IES i el Festival de carrer, en el qual es presenten una sèrie de tallers on els joves poden practicar, des de Hip Hop, Graffiti, Capoeira, Percussió musical o Circ. Durant el Festival ARTESCAPE els joves del barri que estan en grups musicals de Hip Hop tenen una plataforma privilegiada coberta amb una infraestructura professional, guiada per un cantant de Hip Hop i un artista de graffiti. També hi participa un grup de batucada d'un alt nivell, que ensenya la seva disciplina mitjançant tallers i realitza una demostració/actuació musical, a cada temporada del Festival (www.bricadeira.es).

El festival permet el desenvolupament de totes aquestes disciplines per ampliar i millorar els objectius que es plantejaven. Per això des del seu inici les activitats que han anat succeint-se entorn d'ARTESCAPE han sigut:

2006:	- tallers de teatre social - tallers de circ (malabars, acrobàcia, equilibri, trapezi) - tallers de capoeira (grup "Abadá") - tallers de percussió (grup "Brincadeira")
2007:	* <i>els mateixos que el 2006 incrementant amb:</i> - tallers i concerts de hip hop (música) - tallers de break-dance
2008:	* <i>els mateixos que el 2006 i 2007 incrementant amb:</i> - tallers de graffiti (sortides culturals sobre el graffiti)

Nous reptes per la nova joventut

La nova realitat social ens enfronta a nous reptes en qüestió de convivència i educació. El Districte de Sants-Montjuich presenta un increment d'immigrants en 5 anys passant de 8.500 el 2001 a 33.000 el 2006. Al barri del Poble-Sec trobem el 27% del total d'habitants d'origen estranger, a Sants hi ha el 16%. La presència de joves nouvinguts en activitats extraescolars, entitats de lleure i equipaments públics és nul·la o poc freqüent, la qual cosa impulsa la segregació cultural entre els joves. L'abandó dels centres educatius públics és habitual entre els joves nouvinguts, però la participació en el batxillerat i en la universitat és molt escassa. La violència al carrer o als centres educatius és més palesa entre els joves nouvinguts degut a la guetització d'aquests espais. Al carrer i a les places, els joves es troben amb el problema de les bandes llatines (Latin Kings, Ñetas, Maras...) que potencien comportaments delictius, violència i aïllament social. El trauma psicològic de l'abandó del país d'origen en època adolescent, la situació econòmica precària familiar i laboral i la manca de papers, fomenten la baixa autoestima, el ressentiment envers la nova cultura, el rebuig de la llengua d'acollida i el consum d'estupefaents com a mètode d'evasió.

El projecte pretén millorar la situació social del col·lectiu de joves nouvinguts adolescents dels barris del Poble Sec i Sants, mitjançant l'art com a instrument d'educació i integració. Aportar-los eines per a millorar les mancances degudes al desconeixement dels recursos disponibles, inculcar-los el valor de la constància, crear ponts entre els agents socials i vincles sòlids amb la comunitat d'acollida. En definitiva, ajudar-los a desenvolupar el seu potencial humà

Beneficiaris directes des de 2006: 432 joves

Beneficiaris indirectes des de 2006: aproximadament uns 1500 joves i públic general

Entitats que participen en el projecte:

Serveis Socials i de Joventut del Districte de Sants-Montjuïc, IES Joan Coromines, IES Lluís Vives, Associació TEB del Raval, Associació Encuentro Urbano de Culturas, Pla de desenvolupament comunitari de Poble-Sec, grup de batucada "Brincadeira", Esprais Montana, CEIP Cavall Bernat i Centre Cívic La Magòria (Ass.veïns d'Hostafrancs)

Fotografies

